

La represa de les excavacions a Alto Chacón (Teruel) permet descobrir diversos forns adossats a la muralla

La troballa s'ha produït mentre es buscava l'accés principal al poblat, del qual s'ha pogut datar un moment àlgid entre els segles III i II aC.

Aquest juliol ha finalitzat la primera campanya arqueològica d'una nova fase d'intervencions arqueològiques al jaciment de l'Alto Chacón, situat a uns 4 km de Terol. Aquest jaciment arqueològic es troba a quasi 1000 m d'altura i abasta un ampli monticle amb forma d'altiplà i una superfície de vora els 10.000 m².

Es tracta d'**un assentament emmurallat, amb torres i reforçat amb una fossa** pels costats sud i est (els més accessibles). El jaciment compta amb una extensa vida, amb una ocupació des del segle V aC al segle I dC, si bé, tenint en compte els estudis realitzats fins ara, el seu moment àlgid sembla situar-se entre els segles III - II aC.

Els primers treballs arqueològics al jaciment es van desenvolupar sota la direcció de **Purificación Atrián**, directora llavors del **Museo Provincial de Teruel**, entre 1969 i 1972. Es va excavar una àrea d'uns 750 m² en què es van identificar diferents estances que podrien pertànyer a uns 8 o 10 habitatges i dos carrers.

Treballs de neteja al jaciment d'Alto Chacón (Teruel), a la part de la muralla. Foto: Equip de treball Alto Chacón, Universitat de Navarra - ICAC (CC BY 4.0).

Les restes excavades durant la primera fase de la intervenció van ser restaurades i avui dia encara són visibles. Entre els anys 2005 i 2006 el **Museo Provincial de Teruel** va promoure una nova fase de restauració, a més d'una museïtzació i adequació del jaciment per a la visita lliure.

Els treballs arqueològics a Alto Chacón aquest 2022 s'han dut a terme entre els mesos de maig i juny.

Malgrat les actuacions arqueològiques dutes a terme al jaciment de l'Alto Chacón (Terol), el desconeixement sobre aquest poblat és acusat. A causa d'això, hi ha una aposta per la seva visibilitat i atractiu turístic (el jaciment es troba a escassos quilòmetres de la ciutat). Serà de nou el **Museo Provincial de Teruel** qui, al seu programa d'excavacions arqueològiques anuals, inclogui l'Alto Chacón en els seus projectes de recerca, sota la direcció de les arqueòlogues **Marta Pérez Polo** (Universitat de Navarra) i **Marta Blasco Martín** (ICAC, **Equip de recerca en Arqueologia Protohistòrica**). Les intervencions al jaciment compten amb la col·laboració de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica i l'empresa Iniciativas Culturales y Turísticas S. L.

Les prospeccions geofísiques, aplicades a l'exploració del subsol, han revelat part de l'entramat urbà i han permès planificar els treballs d'excavació arqueològica. La campanya 2022 s'ha centrat en dues zones concretes del jaciment, amb l'objectiu d'obtenir una seqüència cronològica precisa i determinar l'accés del poblat i la seva relació amb el sistema defensiu i viari.

Forns adossats al sistema defensiu, al poblat d'Alto Chacón (Teruel). Foto: Equip de treball Alto Chacón, Universitat de Navarra - ICAC (CC BY 4.0).

En una primera fase, l'equip dirigit per Pérez i Blasco ha treballat en un habitatge del poblat, amb accés mitjançant escala i separació interna amb una paret mitgera de tova. En aquest espai **s'ha corroborat que el moment àlgid del poblat se situa entre els segles III i II aC** i que, en les darreres fases de vida, es va poder reduir la seva extensió i centrar-se en algun punt concret del poblat. A més, s'ha documentat una llar, parament ceràmic i el residu alimentari característic d'un hàbitat domèstic.

En un segon àmbit d'actuació, **s'ha desvetllat un tram de muralla i una torre i s'ha**

treballat en el possible accés al poblat, reformulat en algun moment, tal com indica l'aparició d'una zona de producció amb diversos forns adossats a la muralla.

El retorn de les actuacions i els estudis arqueològics al jaciment d'Alto Chacón (Teruel) posen de nou l'accent en el potencial d'aquest poblat. Des del punt de vista de la investigació, **és cabdal la seva ubicació estratègica**, en un lloc de frontera entre les àrees de la vall de l'Ebre, la Meseta i la costa llewantina, on és present la confluència de la cultura ibera i celtibera.

Documentació de parament ceràmic dins d'una de les estances del poblat d'Alto Chacón (Teruel). Foto: Equip de treball Alto Chacón, Universitat de Navarra - ICAC (CC BY 4.0).